

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет юридичний
Кафедра кримінального права і кримінології**

**Затверджено
На засіданні кафедри кримінального права і кримінології
факультету юридичного
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2022 року)**

Завідувач кафедри _____ доц. В.І. Маркін

**Силабус навчальної дисципліни
«Корупція: запобігання та протидія в Україні»,
що викладається в межах ОПП(ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти для здобувачів спеціальності 081.Право**

Львів -2022

Силабус курсу
«Корупція: запобігання та протидія в Україні»
2022–2023 навчального року

Назва курсу	«Корупція: запобігання та протидія в Україні»
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14 (юридичний факультет)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра кримінального права і кримінології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 – Право; 081 – Право.
Викладачі курсу	Денис Соломія Романівна , кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і кримінології
Контактна інформація викладачів	Місце знаходження: юридичний факультет, кафедра кримінального права і кримінології, 79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14, ауд. Г-205, тел. (032) 239-44-82, solomiia.denys@lnu.edu.ua , http://law.lnu.edu.ua/employee/les-kiv-solomiia-romanivna
Консультації по курсу відбуваються	Адреса: юридичний факультет, 79000, м.Львів, вул. Січових Стрільців, 14, ауд. ауд. 205 Денис Соломія Романівна: Консультації в день проведення лекцій/практичних занять можуть проводитися за попередньою домовленістю між викладачем та студентом. Для погодження часу консультацій поза визначеним графіком слід написати на електронну пошту викладача або зателефонувати на кафедру. Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/course/koruptsiia-zapobihannia-ta-protydiia-v-ukraini
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб застосовувати у повсякденній практичній діяльності юриста норми антикорупційного законодавства України задля забезпечення реалізації механізму запобігання та протидії корупції з дотриманням як національних, так і міжнародно-правових стандартів у цій сфері. Тому курс містить огляд кримінально-правового механізму протидії корупції, процесів та інструментів, які відбуваються та потрібні для практичної реалізації охоронного потенціалу зазначених механізмів.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Корупція: запобігання та протидія в Україні» є завершальною нормативною дисципліною зі спеціальності 081 «Право» для освітньо-професійної програма ОС Бакалавр, яка викладається студентам усіх спеціалізацій денного та заочного відділень відповідно в шостому семестрі третього року підготовки в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<u>Метою</u> вивчення нормативної дисципліни «Корупція: запобігання та протидія в Україні» є оволодіння знаннями, що постають перед юристом у процесі здійснення кримінально-правової кваліфікації корупційних

діянь, а також оволодіння сучасними підходами та рекомендаціями з питань створення ефективного механізму протидії корупції.

Цілями курсу є:

- 1) кримінологічне дослідження механізму корупції та розробка рекомендацій з питань запобігання та протидії корупції.
- 2) здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу при дослідженні засобів запобігання та протидії корупції в Україні.
- 3) здатність самостійно готувати проекти антикорупційної програми та антикорупційної експертизи, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен набути такі загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, зокрема при здійсненні кримінально-правової кваліфікації корупційних діянь;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу положень національного законодавства України та міжнародно-правових актів з метою запобігання та протидії корупції;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина у разі виявлення корупційних правопорушень, їх кримінально-правової кваліфікації, з метою запобігання та протидії корупції в Україні;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність визначати та виокремлювати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, систематизувати та досліджувати їх з використанням методів критичного, аналітичного та логічного мислення;
- знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини. Здатність їх використовувати як інструмент захисту прав людини у національних та міжнародних судах;
- знання і розуміння норм матеріального і процесуального права у процесі кримінально-правової кваліфікації корупційних діянь;

Програмними результатами навчання є:

- виявляти знання і розуміння щодо визначення та основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи, застосовувати ці знання в професійній діяльності;
- готувати проекти постанов, розпоряджень, наказів, ухвал, вироків, висновків, антикорупційної програми, антикорупційної експертизи та інших актів застосування права відповідно до правового висновку,

	<p>зробленого у різних правових ситуаціях, дотримуючись при цьому стандартів діловодства та професійної етики;</p> <p>- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у випадку виявлення корупції, попередження випадків їхнього порушення, з дотриманням вимог професійної етики, належним дотриманням норм щодо нерозголошення персональних даних та захисту конфіденційної інформації.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p><u>Основна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головкін Б. М. Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с. 2. Мельник М. І. Корупція-корозія влади: соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії : монографія / М. І. Мельник. – К. : Юридична думка, 2004. – 400 с. – 10.00. 3. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми : монографія / В. М. Трепак ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; ред. М. Михалюк. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. – 442 с. : табл 4. Хавронюк М.І. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М.І. Хавронюка.– К. : Москаленко О. М., 2019. – 464 с. <p><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період : [монографія] / О.Ю. Бусол. – К. : Ін Юре, 2014. – 564 с. – С. 267. 2. Валле В. Корупція: роздуми після Майдану [Текст] / В. Валле. – Київ : Дух і Літера, 2015. – 280 с. 3. Дудоров О.О. Національне агентство з питань запобігання корупції на варті попереднього рубежу протидії корупції: Основні проблеми та способи їх вирішення/ О.О. Дудоров, Р. О. Мовчан/ Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2018. № 3. С. 60–73. 4. Кваша О.О. Корупція та організована злочинність: обґрунтування взаємозв'язку / О.О. Кваша // Правова держава: Щорічник наукових праць. — 2010. — Вип. 21. — С. 335-342. 5. Кушнар'єв І. В. Політична корупція як система протиправних дій: варіативність проявів / І. В. Кушнар'єв // Політичне життя. - 2018. - № 2. - С. 50-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2018_2_10
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	<u>Денне відділення:</u> 32 годин аудиторних занять. 3 них 16 годин лекцій, 16 години практичних занять, окрім цього, 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : - <i>знати:</i> зміст поняття та детермінантів корупції; теоретичний матеріал, що стосується принципів запобігання та протидії корупції; систему антикорупційних органів в Україні; особливості кримінальної відповідальності за вчинення корупційних кримінальних

	<p>правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; законодавство, що регулює питання запобігання та протидії корупції в Україні; структуру механізму протидії корупції в Україні; норми міжнародно-правових актів, учасницею яких є Україна, що врегульовують питання пов'язані із протидією корупції; зарубіжний досвід створення механізму протидії корупції; кримінально-правові аспекти антикорупційної стратегії в Україні.</p> <p>- <i>вміти</i>: здійснювати аналіз та обґрунтування рівня корупції в органах державної влади; тлумачити згідно їхнього нормативного змісту та із застосуванням правил тлумачення норми матеріального та процесуального права, що застосовуються при кримінально-правовій кваліфікації корупційних діянь; використовувати статистичні матеріали для вирішення практичних завдань, зокрема щодо сфер поширення корупції; спостерігати за станом корупції в Україні та аналізувати її показники; розробляти рекомендації з питань запобігання та протидії корупції; обирати найоптимальніші заходи запобігання та протидії корупції; на основі здобутих теоретичних знань готувати проекти антикорупційної програми та антикорупційної експертизи, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості; застосовувати теоретичну базу у процесі прогнозування можливих корупційних ризиків; на основі здобутих теоретичних знань про заходи запобігання та протидії корупції визначати оптимальний зміст антикорупційної програми; досліджувати склади корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, виділяючи їх специфіку; застосовувати принципи запобігання та протидії корупції на практиці; аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу при дослідженні ефективного механізму протидії корупції в Україні; запроваджувати у практичну діяльність напрацювання юридичної науки та міжнародно-правовий досвід у сфері протидії корупції.</p>
Ключові слова	Корупція; запобігання та протидія корупції; кримінальне правопорушення; кримінально-правова кваліфікація; корупційне правопорушення; кримінальна відповідальність; покарання.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій та практичних занять, виконання індивідуальних завдань та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Поняття корупції та її детермінанти.</p> <p>Тема 2. Кримінальна відповідальність за корупційні кримінальні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією в Україні.</p> <p>Тема 3. Поняття та структура механізму запобігання та протидії корупції в Україні.</p> <p>Тема 4. Принципи запобігання та протидії корупції в Україні.</p> <p>Тема 5. Система антикорупційних органів в Україні.</p> <p>Тема 6. Міжнародно-правові стандарти протидії корупції.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України» та «Адміністративне право України», достатніх для

	сприйняття категоріального апарату, що використовується у вивченні начального матеріалу в рамках дисципліни «Корупція: запобігання та протидія в Україні», розуміння законодавчих джерел та судової практики.
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Під час викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів. <p>Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ: логічний, проблемний, дослідницький, евристичний, ситуаційний, метод Сократа, групова дискусія, опрацювання аналітичних завдань, підготовка експертних висновків із проблемних питань, ділові/рольові ігри; кейс-стаді, дебати, виконання наукових робіт, практика з майбутньої професії, самостійна робота з літературою, Інтернет-ресурсами (самонавчання); методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права.</p> <p>Освітні технології: інформаційно-комунікативні технології, аудіовізуальні технології, інтерактивні та мережеві технології, контекстного навчання, ситуативного моделювання, проектні технології, навчання як дослідження, модульно-блочного навчання.</p> <p>Методи оцінювання: усне опитування, експрес-опитування, розв'язання тестових завдань, практичних завдань/задач, підготовка і захист наукових робіт за ініціативою студента, peer review, захист кейсу, захист портфоліо, самооцінка студента за питаннями для самоконтролю, колоквиум, захист курсових робіт, усний іспит/залік, захист звіту про проходження практичної підготовки.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Студенти використовують технічні засоби та програмне забезпечення під час підготовки до практичних занять з метою пошуку необхідних нормативно-правових актів та джерел судової практики, а також під час виконання індивідуальних завдань.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття, індивідуальні завдання: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25 балів; • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25 балів; • Підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку за результатами поточної успішності та здачі модуля. залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.</p> <p><i>Критерії оцінювання при проведенні заліку:</i> 90-100 балів (зараховано)</p>

81-89 балів (зараховано)
71-80 балів (зараховано)
61-70 балів (зараховано)
51-60 балів (зараховано)
0-51 балів (не зараховано)

Оцінювання поточної успішності студента та модульної роботи:

Поточна успішність та модульна робота

(оцінюється за 50-бальною шкалою):

Відмінно (50)

Добре (40; 45)

Задовільно (26; 31)

Незадовільно (0)

50 балів - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

45 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно - наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

40 балів - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

31 бал - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

26 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

0 балів - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо

розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Академічна доброчесність: Очікується, що кожен студент повинен самостійно готуватися до практичних занять та вирушати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі нехарахування роботи студент в узгоджені з викладачем строки повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку студента на практичне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку студент повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або у інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки студентом тих завдань, які виносилися на практичне заняття, на якому студент був відсутній.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань, бали одержані за модуль, а також за підсумками іспиту. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Критеріями оцінювання роботи студента на практичних заняттях є аргументованість правової позиції та її відповідність чинному законодавству; уміння лаконічно, переконливо та логічно висловити свою правову позицію; здатність до аргументованого аналізу правових позицій, висловлених іншими студентами; уміння підсумувати усі висловлені щодо певної проблеми аргументи і віднайти їхні позитивні та хибні сторони, що підлягають аналізу з погляду сучасних підходів у доктрині та правозастосуванні; намагання

	сформулювати перспективні проблеми, що можуть виникнути у різних сферах правозастосування та запропонувати шляхи їхнього розв'язання. <u>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</u>
Питання до заліку чи екзамену.	Перелік завдань, виконання яких є обов'язковими для одержання підсумкової оцінки за залік будуть розміщені на веб-сторінці кафедри кримінального права і кримінології.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.